

K A Z A N I E

P O G R Z E B O W E *III.*

NIEZNOSNY w WIELU STANACH
ZAL y SZKODE
przez Smierć

ŻASNIE WIELMOZNEY
JEYMOSCI PANI

A N N Y
Z P O T O C K I C H
M N I S Z K O W Y ,

ICHORĄZINY NADWORNEY KORONNEY
MOSTOWSKIEY &c. STAROSCINY.

O G Ł A S Z A I A C E

W Kościele WW. OO. DOMINIKANOW
Konwentu Przemyskiego,
!Podczas Solennych Czterechdniowych EXEKWII

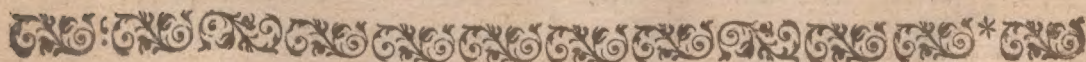
M I A N E

P R Z E Z

X. TOMASZA ALEXANDRA
M A Ł Y S Z K A ,

UTRIUSQUE JURIS DOKTORA, KANONIKA KATEDRALNEGO
PRZEMYSKIEGO.

DNIA 5. WRZESNIA, ROKU PAŃSKIEGO 1758.

w PRZEMYSŁU,
w Drukarni Jego Królewskiej Mości.

394585

三

KAZANIE. 113.

Obaudite me Divini fructus! & quasi Rosa plantata super rivos aquarum fructificate. Eccl. 39.

Mulieris bonæ beatus Vir. Gratia super gratiam mulier Sancta & pudorata. Sicut Sol oriens mundo in altissimis, sic mulieris bonæ species in ornamentum Domus ejus. Eccl. 26.

Ezwány do tey żałobney Funkcyi, gdym pilnie myślił iákichbym słow przyzwolicie żążył? ná uspokojenie powszechnego w wielu Stanach żalu, ná wyrażenie tak nienádgrodzoney szkody, przez śmierć w BOGU zesłzey PANI, J. W. CHORĄZYN, ná okryślenie tych spełzłych ná dziey ktore pierwsze w Koronie y W. X. Litewkim Jásnie Oświecone, Jásnie Wielmożne Domy y Familie, z pożycia Jey doczesnego nieptonnie czyniły sobie, ná wyliczenie Jey cnot talentów y záług BOGU y swiátu przyiemnych, ná polecenie Duszy Chrześciańskim modlitwom y pamięciom Wálszym, á naywięcey ná ulżenie gdyby možná skuteczne, nieutulonych żalów pozostałemu Jásnie Wielmożnemu CHORĄZEMU, rádziłem się Xiąg Pisma Bożego, áż oto wpadły mi w reflexyá y pod pierwszy dyskurs, owe Ekklezyastyka Páńskiego słowa: *Obaudite me Divini fructus! & quasi Rosa plantata super rivos aquarum fructificate. AA.* Nie wątpię iá po łasce zgromadzonego Słuchacza, ktorego tu Godnością, cnotą, Powagą, Honorem, y wszelką dystinkcyá różnego, poczet nie mały przy żałobnym Akcie dzisieyszym widzę: że iák przytomności swojej ná tę ostatnią usługę pogrzebową nie żātuie, iák oczu rozrzwinionych ná widzenie tey okropney lubo poważney pogrzebowey apparencyi, iáko chęci pobożnych ná wzbudzenie kompassyi y westchnienia, przy publicznych zewsząd słyszanych żalach, iáko ułt y serca ná gorące do BOGA prózby przy sołennych licznego Duchowieństwa y ludu modlitwach nie żātuiecie; tak ná ostatek dla Káznodziei, z tąd przynaymniej, że powszechną z wami, lubo sam z osobna przycięszą bo trudną do wyrażenia má usługę, nie wątpię mówię iż pozwolicie łaskawego ucha, mnie iednak do dzisieyszey materyi, wzięte z Ekklezyastyka powtarzać przynależy słowa: *Obaudite me Divini fructus*, Posłuchaycie mnie ieno owoce Boskie. Y choćbym zważając miáłkość dyskursu mego, ktorym tey publiczney audiencyi y tak wálnemu Aktowi, dáć zupełney nie zdole łaskawy

114 fakcyi, do tych ścian y martwych ozdób (: iák niegdys dla swey przyczyny uczynił S. Beda:) obrocił mowę moję, *obaudite me!* tego nie widzę potrzeby. Choćbym się odważył przemówić z Ezechielem do samych kálwaryi y trupich kości: *Offa arida audite verbum Domini*, to nie siła moia, nie professya, nie ten koniec mowy mojej, mając z łaski Bożey żyjące BOGU, Kościołowi Jego, Senatowi y Światu Polskiemu ze włzech stanów znaczne, ná słuchanie zgromadzone Głowy. Choćbym przykładem Izaiasza, któremu tam nie żártem kazano mówić: *vox dicentis clama*, aż ten duchem żywym iákiego z darem proroctwa był pełen pyta się? *quid clamabo?* y żárż sekret wylawia, krótkość, niepełność, nikczemność życia ludzkiego, iedyną próżność światá y chwały Jego ogłasza: *omnis caro fanum, & omnis gloria ejus quasi flos agri*. Choćbym mowę tę znikomość światá skążytełność ciáta, y krótkość życia powtarzał, ten Statut dobrze wszystkim wiadomy, że kto się rodzi prędzeyli lub późnieny umierać musi: *Statutum est hominibus semel mori, serius an citius metam proferamus ad unam*. Tá śmiertelność iáko przez codziennc prawie doświadczenie zmysłom naszym iest podległa, ták każdy Chrześcíanin, wie, wiedzieć, y wnosić sobie powinien, co go czekać może potym, przypominac tego wszystkiego czas y okoliczność dzisieysza nie dozwała. A przeto do kogoś inszego? trzeba mi tu obrócić założone słowa moje y pilnie o atencyą prosić: *Obaudite me Divini fructus, & quasi Rosa plantata super rivos aquarum fructificate*.

Głębszą Káznodzieyską imaginacyą nie ząpuszczam się dáleko ná szukanie tych owoców, bo mi w oczach stoją Herbowne Ozdoby Iásnie Wielmożnych POTOCKICH y MNISZKOW PILAWA y PORAY; teć to są *Fructus Divini*, z niemi dziś mam do mówienia y czynienia. Te Starożytne Polskiego światá zaszczęty, Dwóch Prześwíetnych Domów Kleynoty, żywe *semideorum in terris* znaki, częścią że Błogosławieństwem Boskim dziedzicznym honorem y niezwiédłą nigdy sławą, kwitnące są od wieków, częścią że są pewnych ząwsze dla Oyczyzny przez krew wylaną, przez heroiczne dzieła, przez zástugi y nieśmiertelney chwały godne akcyę, pożytków y tryumfów Hieroglyfiki, sprawiedliwie się *Fructus Divini* názwać mogą. A przeto do nich mi dyskurs, y perswazyą Ekklezastyka obrócić náleży: *fructificate?* Biorę w pierwszą uwagę Iásnie Wielmożnych POTOCKICH PILAWĘ, y iáwnie widzę iż iáko ten Znák *in Templo honoris & fortune* má prym od wieków, iáko iest y był ząwsze znakiem życia dla Oyczyzny, znakiem tryumfów y radości, ták dziś żálu y nieporównanego smutku z okazji niewyżátowaney śmierci, niedawno w BOGU zesztley J. W. IMsći P. ANNY z Potockich MNISZKOWY Chorążyny Nádworney Koronney iest Krzyżem boleści y wielorakiego udręczenia. Stále się drzewem y materyą śmiertelnych grobowców, w coż tedy może obfitować y krzewić się *fructificate?* oto w iedno łez wycisnienie y płaczów powodzi, *quasi lignum quod plantatum est, secus decursus aquarum*. Iam się spodziewały, y ták publiczne nádzienie tulżyły, ták J. W. CHORAZEGO życzenia y pragnienia oczekiwały

Psal: 83.

oczekiwały, że wieku kwitnącego, bo osimnaśtego, ta z Prze-
 świętney PILAWY Latorośl, przy Herbownym lego PORAIU ¹¹⁵
 zaśzczepiona, światu Polskiemu na załczyt y Ozdobę a lemu na
 plon wszelkich pociech, rósć będzie w potomne czasy: *fructi-*
ficata! aż oto w samey porze kwitnącey podcięta więdnienie!
præcisa est vita mea, & dum adhuc ordire succidit me. Iam się spo- *Iai. 38.*
 dziewał, y tak wotą powszechnę życzyły, tak oczekiwania pu- *W. 12.*
 bliczne wróżyły, że Herbowna w swych białych listkach RO-
 ZA, piękniey y weseley przytym bożymdrzewku krzewić się bę-
 dzie *fructificare*, aż oto *ley color optimus mutatus est*, teraz krwa-
 wemi prawie skropioną łzami swoją piękną odmienia postać!
 bodzącym do żywego otoczoną cierniem staie się podobną Ro-
 żą nad powodzianmi! iaką w założonych słowach moich, upa-
 truić Ekklezyastyk, *quasi Rosa plantata super rivos aquarum.* Y
 któż załem tchnięty nie będzie? czyie oczy patrzące na te Se-
 natu Polskiego Ozdoby *Fructus Divini* tak feralnie zmienione!
 też z kompassyi nie wycisną? S. HIERONIM strapionego Pam- *Paulina Zona*
 machiusza, Senatorsa Rzymskiego, z okazyi niespodziewanie *Pam machiusza*
 zmarłey Pauliny Zony lego, równie zacney y pobożney, a *Senatorsa Rzymskiego*
 wieku młodego Mátrony, swym listem cieszac, ten Mężowi na *zmarłey 5. 3. 116*
 konsolacyą, a ley na pamiątkę zostawia panegiryk: *Quæ enim*
taures tam dura? quæ de silice exorta precordia? ut possint sine lachry-
mis audire Paulinæ Tuæ Nomen? Quis parturientem Rosam, & pa-
pillatum corymbum, antequam in calathum fundatur Orbis, & tota ru-
bentium foliorum pandatur ambitio, immaturè demessam, equis oculis
marcescere videat? fracta est pretiosissima Margareta! virens Sma-
ragdi gemma contrita est! Czyiesz uszy tak zátwardziłe? czyie
 tak z litego krzemienia uformowane serce? aby mogło bez wy-
 roczenia też, słyszeć o twej Pauliny imieniu? któżby dopiero
 się rozwijającą Rożą, albo zawiesiłe grono, záczy do ko-
 szyków, albo ozdobnych póydzie fałerek, y cała purpurowych
 listków rozpostrze się wspaniałość, ieszcze nie doyżrzało pod-
 cięte y tak uschłe, nie zmarzczonym uważałby okiem? Ikrus-
 zyła się tá naykosztownieysza Perła! iasnozielony izmaragdo-
 wy kámién, starty do szczeru na proch! Niech mi się od Ciebie
 S. Doktorze, záżyć godzi tego zátołnego sentymentu właśnie do
 dzisieyszey okoliczności służącego. Któżby suchemi oczyma zá-
 patrywiał się? na tę kwitnącą w Domu J. W. PORAITY ROZĄ?
 z Imienia ANNE, same łaski tchnącą? na tę z Przeświętney PI-
 LAWY Latorośl, wielkie honorów, fortun y pociech znaczą-
 cą owoce? a więdnącą przed czasem! za nim cała ley Ozdoba,
 cała wspaniałość, na szerokie Genalogii rozrosła się gatęzie! *quis*
parturientem Rosam, immaturè demessam, equis oculis marcescere vide-
at? czyiesz tak skaliste serce, żeby tey drogiey Perły, tak w Pol-
 skiey Koronie y Litwie szacowanej, w tak pieszczonym depo-
 zycie J. W. CHORAŻEGO zachowanej, a w dwoletnym czá-
 su biegu, impetem śmierci niespodziewanie skruszoney! nie zá-
 łowało niezmierne! *fracta est pretiosissima Margareta, virens sma-*
ragdi gemma contrita est, quæ de silice exorta precordia? ut possint si-
ne lachrymis ejus Nomen audire? Załuią tego Kleynotu Woie-
 wodztwá, záłuić cała Ziemiá Przemyśką, záłuią JJ. OO. JJ.
 WW. DOMY y FAMILIE: *planget & terra & familia, & fami-* *Zach. 12.*
lic

116 *lia seorsum!* Zachar. 12. Ale Ciebie naywięcey ten żal prze-
 raża J. W. CHORAŻY DOBRODZIEIU, wiadoma jest pu-
 blicznie tak wielką, bo wrodzone, Męstwo Twoie przewyż-
 zająca dolegliwość! Niechciałbym ja tak nieutulonych ża-
 łów twoich (lubo chwalebną y wcale przykładną Małżonką mi-
 łość wyrażających) odnawiać, y tym więcey ich pomnażać,
 ale mnie w tym wyrażeniu Anodynus podpira: *scribere superflua,*
jaetantia est, sed necessaria reticere, contemptus. Sam wyznaiesz,
 że Ci z ley pożycia, z tą PILAWA, wszelkie błogosławieństwo
 y zupełne uszczęśliwienie przyszło, ja słowa Ekklezyastyka na
 początku Kazania zażyte, przyłączam do tego, że *mulieris bona,*
beatus Vir. Wyznają powszechnie wszyscy, że w ley cnotach,
 talentach od natury y łaski nadanych, wielki szacunek, wielki
 zbiór łask, w Tey w BOGU zesłanej ANNIE znaydował się,
 ja z Ekklezyastyka dodaję: *gratia super gratiam mulier sancta & pu-*
dorata. Wyznają JJ. OO. JJ. WW. DOMY y FAMILIE, że
 w niej ukontentowanie, zażyczyt y Ozdobę miały, toć się sprá-
 wdzi o niey, że *sicut Sol oriens mundo, sic mulieris bonae species, in*
ornamentum Domus ejus. Więc ja infze pominawszy materye, te
 trzy nienadgrozione szkody przez śmierć *s. p.* Jaśnie Wielmo-
 żney Jey Mości Páni ANNY z POTOCKICH MNISZKOWY,
 Chorażyny Nádworney Koronney poczynione, dedukcyą stylu
 pogrzebowego wyrażę. Wyprowadzę w pierwszey części Strate
 niewyżałowaną dla Męża, *mulieris bonae beatus Vir.* W Drugiey,
 Szkodę wielką w ley samey Ołobie: *gratia super gratiam, mulier*
sancta & pudorata. W Trzeciey Części Strate niecznośną dla Fa-
 millii: *mulieris bonae species, in ornamentum Domus ejus.* Niech Bo-
 wa moje idą na Cześć y Chwałę tego, który sam jest, *merces*
magna & copiosa nimis, w Trocy jedynego BOGA. Za twoją
 benedykcyą y pomocą: *Reparatrix humanae salutis,* iako Cie S.
 ANZELM nazywa, bez zmazy poczęta BOGA moiego Mátko.

U Szczęśliwienie ludzkie w tym życiu doczesnym, lubo na
 wielu zawisło rzeczach, podług każdego stanu, kondycyi,
 wieku, obrania, lub potrzeby, jednak zdanie Ekkle-
 zyastyka tego osobliwie błogosławionym w tym życiu sądzi,
 Eccl. 28. kto prawdziwego znayduie przyziaciela, *Beatus qui invenit amicum*
verum. Więcey ieszcze dodaję S. AUGUSTYN Epi. 121. *ad*
Probum: że we wszystkich rzeczach ludzkich nie masz nic czło-
 wiekowi miłego, bez prawdziwie przyiáznego człeka: *in qui-*
buslibet rebus humanis nihil est homini amicum, sine amico homine,
 August Przyziaciel bowiem (mowi daley tenże S. Doktor) stanie bogatym
 za jałmużnę, wygnanym za Oycyznę, ubogim za dochód,
 chorym za lekárstwo, umartym za życie, zdrowym za łaskę,
 słabszym za umócnienie, dzielnym za nádgoródę: *Amicitia divi-*
tibus est pro elemosyna, exulibus pro Patria, pauperibus pro censu, &
Idem de *grotis pro medicina, mortuis pro vita, sanis pro gratia, imbecillibus*
Amicit: *pro virtute, robustis pro pramio,* słowa wspomnionego Hippone-
 Lib. 5. *skiego Insulata.* Zewsząd uciskiem y smutkiem otoczony Da-
 Psal. 87. wid naywięcey na oddalenie Przyziaciół narzeka: *elongasti a me ar-*
micum, & notos meos a miseria, właśnie iákby to Przyziaciel, częś
 żalu albo utrapienia brać powinien na siebie? iakoż w samey
 rzeczy

rzeczy bądź w szczęściu, bądź w nieszczęściu, bydz powinien ¹⁸⁷
 jednolitynie życzliwym: *omni tempore diligit qui amicus est.* Nie Prov. 17.
 czemu Dawid swego tak ukochał Ionatę, 1. Reg. 18. *Conglutinata*
est anima David, anima Jonathae. Nie czemu Wielki Alexander,
 Efestyona drugim sobą nazywał, bo przyjaciel skarb jest drogi,
thesaurum invenit, qui amicum invenit, bo przyjaciel jest połową
 duszy: *dimidium animae* zwłaszcza ten, który nie moich rzeczy
 (: iak mówił Seneka :) ale mnie samego szuka; *qui me quaerit non*
mea. Coż dopiero mówić? o poprzyśiężoney związkim doży-
 wotnim przyjaźni? która przyłączoną łaskę y błogosławieństwo
 Boskie, nierozdzielonym krokiem prowadzi za sobą? która Pa-
 rę równą, sercem umysłem, urodzeniem, zacnem przymiotami
 dobraną zamyka, która Boskim Sakramentem ztwardzona, ^{Zonę Dobrą}
 wszelkie dobro, y uszczęśliwienie tak doczesne iak wieczne ^{błogosławieństwo}
 przynosi: *Mulieris bonae beatus Vir, numerus enim annorum illius du-*
plex. Coż dopiero mówić, kiedy Mąż dobry, ieszcze przez le- ^{Eccl. 26.}
 pszą ubłogosławiony będzie Zonę? kiedy dobrane stało przez
 tego złączone będzie: *qui habitare facit unius moris in Domo?* iak-
 że pomieszkanie szczęśliwe, iak pożycie nie ma nastąpić pomy-
 ślne. O wielkiey tam dla Męża dobrego nadgrodzie, o części
 ośobliwzey za iego dobre uczynki Piśmo Boże wspomina: *Pars*
bona, mulier bona, & in parte timentium Deum, dabitur viro pro fa-
ctis bonis. Eccl. 26. Część dobra, białogłowá dobra, y w kráinie
 bojących się BOGA, będzie dana Mężowi, za dobre uczynki.
 Kiedy iá te słowa Páńskie ná uwagę biorę, figurować w nich
 mogę szczęśliwy Twój związek Matrzeński J. W. Mci Pánie
 CHORAŻY Nádworky Koronny. Część dobrá, białogłowá
 dobrá, Twoiá to przeznaczá w BOGU zesła J. W. IeyMśc
 była: *dabitur Viro pro factis bonis,* za Twoje znaczne przed Bogiem
 y światem záslugi dánać była z łaskawego rozporządzenia Bo-
 Źskiego, *& in parte timentium DEUM dabitur Viro.* Dowiaduję
 się o Raguelu w Starozakonnym Piśmie Tob. 7. że gdy się z my- ^{Zonę Dobrą}
 ślami uwodził czyli má dáć Sarę Coreczkę swoię za Tobią ^{za Dym Lidę}
 młodego, upewnia go y umacnia w niepotrzebney boiázni A- ^{z Bogu}
 niot: *noli timere, dare eam isti, quoniam huic timenti DEUM da-*
bitur Conjux filia tua, propterea alius non potuit habere eam. Co nie-
 gdys Raguelowi to Tobie J. W. Mciá Páni WOIEWODZINO
 WOŁYNSKA inspirował Duch Páński: *huic timenti DEUM da-*
bitur Conjux Filia tua. Temu J. W. ADAMOWI, bojącemu się
 BOGA, dana będzie ANNA Corka Twoia, y kto inszy Iey, nie
 będzie miał, *propterea alius non poterit habere eam,* bo tak Ten Sam
 rozporządził, *Qui habitare facit unius moris in domo,* tak samych
 Herbownych zálczytow PILAWY y PORAIU kwitnące Ozdoby,
 swoiey Proporcyi, tak ziednoczonych Serc, humorów Páńskich y
 áffektów skłonności, dożywotniey potrzebowały konnexyi. Więc
 przyniość J. W. ADAMIE szacunek, pomoc, y błogosławień-
 stwo wielorakie z Herbownym KRZYZEM swoim do Prześwie-
 tnego PORAIU, czyli Raju Domu Twego tá ANNA łask z Imie-
 nia, cnót wybornych y talentów pełna: *gratia sicut Paradisus in*
benedictionibus, Eccl. 32. Szczęśliwy był niegdys ow Staroza-
 konny Elkana, dla dobranej sobie w Stan Matrzeński Anny, któ- ^{1. Reg. 1.}
 ra ustyły sercem nieustannie wielbiła Stworcę swego, á od nie-

118 go wszystko czego żądała, a naywięcej że Samuela otrzymała. Szczęśliwy stary Tobiasz przez ANNE, a z niej przez Syna Tobiasza młodego. Szczęśliwy był Raguel dla ANNY poślubionej Żony swojej Tob. 7. Szczęśliwym y Ty sądziłeś się J. W. CHORAŻY przez tę ANNE, oddaną Ci w dożywotnią przyjaźń tak dalece, że o Niey Ryszna było mówić: *Quam pietas ornat, quam rara modestia comit. Illa Maritales digna tulisse facces.* Przyznawałeś sobie obfitość powodzenia y wszelkiego dobra z przybyciem Iey do Domu Twego: *venerunt mihi omnia bona pariter cum Illa, & innumerabilis honestas.* Sap. 6. Ile pobożności y doskonałości było w starozakonnych ANNACH; te lepszą częścią, Iey z daru Niebieskiego udzielone były, a ztąd dla Niey załczyt, a dla Ciebie ukontentowanie zupełne następilo: *mulier gratiosa inveniet gloriam.* Prov. 11. Widzieć było żyjącą przy Pańskiej powadze s. p. ANNE, łaskami y dobrocią wszelkim Stanom zachwaloną, łagodnością y przystępem każdemu przyjemną, takby w niej Gracye swoje założyły mieszkanie. *Cui Charites placida posuere in pectore sedem. Blandus honos, hilarisq; tam cum pondere virtus.* Teraz gdy od oczu umknięta ludzkich, od długoletniej ukochanego Męża, głosem Boskim odwołana konwersacyi, coż po sobie zostawia? oto ciężar nieznośnych żalów! oto krzyż wielorakiej boleści! *Quo plus inclaruit, Hoc solet amissi grandior esse dolor!*

*Żony 2.
byłi
należni
złoty
złoty*

Statius
Syl. 17.

Statius

*Mężczy
Gratioso
pochwalony*

Prov. 21.

Proverb. 31. Osobliwe pochwały, iakiś męzney białości wie, daie Mędrzec Pański, tym ią wyraźnym wychwalając sensem: Jakoby przyuczona była do Purpur, Mąż Iey nie po politego urodzenia w Oyczytym zasiada Senacie, w niej zakłada nadzieję serca swego, czas má rozmierzony do pożytku, unikając próżnowania ręczną zabawia się robotą, serce otwarte ma dla kompassyi bliźniego, nieskurczone ręce dla poratowania, usta iey pełne mądrości, ięzyk w wybornych słowach y zdaniach zawsze chwalebny. *Byssus & Purpura indume tum Ejus, nobilis in portis Vir ejus, quando sederit cum Senatoribus terræ, confidit in Ea cor Viri sui, manus suas aperuit inopi, & palmas extendit ad pauperes, lex clementie in lingua ejus &c.* Żywe to wyrażenie y Portret J. W. s. p. CHORAŻYNY! własne to Iey przymioty y załczyty były! Przyuczona była do Purpur: *Purpura & byssus indumentum ejus*, bo z J. O. s. p. CHRYSTYNY LUBOMIRSKIEY Rodzonej Babki swojej, bo z JJ. OO. Xiążąt inszych przez bliską krwi konnexyą, pochodziła Familii. *Purpura & byssus indumentum ejus*, bo z Dziada s. p. FELIXA POTOCKIEGO Kasztellana Krak. y Hetmana Wiel. Koronnego, Páná utroq; Titulo Wysokiego, *Purpura & byssus indumentum ejus*, bo z Oyca nieśmiertelney pamięci MICHAŁA POTOCKIEGO, Wojewody Wołyńskiego, Wielkiego niegdys *in pace & bello* Senatora. *Regni & Reipub.* Statora, Klasztorow Fundatora, Páná munificencyą Powagą honorem sławnego, *lujus memoria sit in benedictione perpetua!* *Purpura & byssus indumentum Ejus*, bo z Mátki MARCY-ANNY OGINSKI Wojewodzanki Witebskiej, Páni pierwszych Familij w Koronie y W. X. Litt: Páni cnót y záług wysokich, łask, dobroci, y talentow swemu Urodzeniu przyzwoitych pełney,

ney, którą przy wszelkim uszczęśliwieniu y zdrowia czerstwo- 119
 ści, niech naypoźniejszy widzą y szanują wieki. *Purpura & byssus*
indumentum Ejus, bo Wielkich Dignitarzów dzisiejszych, JJ. WW.
 TADEUSZA y IGNACEGO OGINSKICH, pierwszego Kasztela-
 na Trockiego, między Wojewody policznego Senatora, drugiego
 Marszałka Wiel: W. X. Litt: Rodzona Siostrzenica. Tá wyso-
 ka Procedencya w BOGU zeszłej J. W. CHORAŻYNY, gdyby
 blisko złączonych tyłu JJ. OO. JJ. WW. nie miała DOMOW
 (: co wyliczać jednem u siebie ośadził, iak wypogodzone Słońce,
 palcem że jest, wytykać ná Niebie :) dosyćby ley zaśzczytu by-
 ło że JJ. WW. POTOCKICH pierwsze y nieodrodne Plemię,
 dosć zaśzczytu, że Wielkiego Dignitarza Koronnego J. W.
 CHORAŻEGO Nadwarnego, *Sponsa gloria & Socia thori. Nobilis Prov. 31.*
in portis Vir ejus, quando sederit cum Senatoribus terrae. A iako
 Ozdoba y zaśługi Męża spływają y ná Zonę podług starodawne-
 go prawa. *Mulieres corruscant radiis maritorum* Auth. de Conf. §.
Si autem. Coll. 4. Albo według owego Statutu: *Femina nupta*
Clarissimis Personis, clarissimarum Personarum numero censentur. ff. de
 Senat. l. fam. & C. de Dignitt. l. mul. tak y z Osobistey Godno-
 ści J. W. Małżonką y z Przeznacznych Antenatów Iego JJ. WW.
 OSSOLINSKICH przez Bábkę Rodzoną; BIELSKICH przez s. p.
 Mátkę, CHARCZOWSKICH Kasztellanów Przemyckiego y Słoń-
 skiego Braci przyrodnich, SIEMINSKICH przez Siostrę rodzoną
 terazniejszą Kasztellanową Lwowską. BORZĘCKICH, Hrabiów
 TARNOWSKICH, y wielu innych (których niżej wspomnę:) *prima*
gloria & honoris Imion, znaczne w Senacie y Oyczyźnie zaśługi, z
 obfitym pochwał zbiorom przyczyniały, tym więcej sławy y
 hojru w BOGU zeszłej Pani. Byles Jey Sam naypierwszym
 ukontentowaniem y Ozdobą J. W. CHORAŻY: *Tu Decus Illa*
Tibi: dla godney Parentelij Twoiey, dla publiczney estymacyi
 na którąś sobie zaśłużył idąc torem s. p. OYCA Twego Mar-
 szalka Konfederacyi Ziem Ruskich, kiedyś (: iak ten niegdyś
 chwalebnie:) tyle Funkcyi dla dobra pospolitego, iuż to Poselskich
 na Seymy walne, iuż to Deputackich na Trybunały, iuż to Mar-
 szalkowskich na Radomską kommissyą, z pożytkiem Oyczyzny,
 z chwałą Imienia Twego, z satisfakcyą publiczną odbył, tak
 dalece że w Tobie: *Senatus Consum, Respub. Tutorem Legum,*
Patria bonum Civem, Religionis & civita liberatis Defensorem, activi-
tate, prudentia, aequanimitate conspicuum doznawała y doznaje. Skra-
 cam ia tu dalsze Twoje heroiczne ákcye dla dobra pospolite-
 go czynione, miłam zaśługi przd Bogiem zalecone, ábym po-
 chwał unikającej, twej daley nieurazał modestyi, nie wyliczam
 Antenatów *longa serie per Fides & Honores* od wieków idących,
 dosyć mi tylko o Starożytności DOMU Twego namienić, co Bzo-
 viusz u Niesieckiego Tomo 3. pag. 653. napisał: *Rosinorum Stirps*
est Romana, originem refert ad tempora condita Urbi proxima, splen-
dorem, nobilitatem, etiam Augusti Caesaris propinquitatem & cognationem
fulcit, Europam penè implet. &c. że ieszcze starych Rzymian, y cza-
 sów świeżo zbudowanego Rzymu ROZYCOWIE zaśługają swym
 początkiem y dawnością. Zaczność zaś y szlachectwo swoje sa-
 mego Augusta Cesarza bliskim pokrewieństwem wspierają; Euro-
 pę prawie napełniają &c. Kontentowało to wszystko, *ad magna*
natam Indolem, Twej zacney s. p. Małżonki, którey radbym iá

ru skrocił pochwały (:ile że *in quovis nutu ejus, quisq; inveniebat laudem, sed in quavis laude nemo satis verborum*;) a raczej radbym za-
 lecili Duszę pobożnym modlitwom y westchnieniom waszym Go-
 dne Auditorium (:luboć spodziewam się że wszyscy z różnych obo-
 wiązków y pobożności swojej, domyślacie się za Niej proźby do
 BOGA;) ale mi S. MAXYM inlzy daie rozkaz: *Lauda post mortem,*
prædica post consummationem, quando nec laudantem movet adulatio,
nec laudatum tenet elatio. Dla tego godne są wspomnienia Iey dal-
 sze cnoty, godne pamięci przyrodzone y nabyte piękne przy-
 mioty, dla których uniwersalnie estymowana była, w konwer-
 sacyi przyjemna ludziom, w sentymentach rozumna, w rozlą-
 dzeniu sprawiedliwa, w krzywd darowaniu łatwa, w przypad-
 kach ludzkich wyrózniała, w iatmużnach szczodra, przy Pań-
 skiej powadze przystępna, iak zacnie urodzona, tak zacnie wy-
 chowana; *ANNA crescebat ætate & gratia apud homines*, wiado-
 mością kilku języków, tłumaczeniem Xiążek, biegłością w Ge-
 ografii, Cosmografii, Topografii całę doskonałą, równie cno-
 tliwa iako y rozumna, a przy młodych ieszcze latach swoich
 PANI. S. Bernard (:hom. sup. Ver. Dom.) zachwala tam Ró-
 że ośobliwey postaci, *Rosæ Charitatis! quæ semper flammescunt, quæ*
semper in Sancto odore vivunt. Wyraziła y tę postać w kwitującym
 życiu swoim, ta zaśzczepiona w Domu PORAITOW ROZA, pa-
 łając żywą ku BOGU miłością, przez gorące modlitwy y nieo-
 zięble czynione cnotliwe akcyę. *Rosæ charitatis &c.* zachowując
 zawsze wierną dla Męża miłość, przez szczery lemu, na każdy
 prawie moment świadczony affekt, wypełniając y dla bliźnie-
 go litującą miłość przez wyrozumienie w potrzebach przez szczo-
 dre ile się trafić mogło iatmużny: *manum suam aperuit inopi & pal-*
mas &c. Y któżby dłuższego pożycia? kto wieku do lat siedzi-
 wych trwałego, tak dobrej był nie życzył PANI! równey za-
 cny, światobliwym y rozumnym Matronom, lubo przy mło-
 dych latach, bo osimnałym dopiero wieku swego roku!

Bern. sup.
 Ver. Dom.
 sin. d. Reg.
 Cal.

Prov. 31.

Czytając Listy HIERONIMA S. znalazłem w nich kondolen-
 cyą którą czyni, nad śmiercią Blezilli Coreczki S. PAULI Rzy-
 mianki. *Quis enim siccis oculis recordetur 18. annorum adolescentulam?*
tam ardenti fide Crucis levare Vexillum, quis sine singultibus transeat
orandi instantiam, nitorem linguæ, memoriæ tenacitatem, acumen in-
genii? Si græcè loquentem audires, *latine eam nescire putares?* Któż-
 by suchemi oczyma wspominał w osimnałym Roku młodzienia-
 szkę, z tak gorącą wiarą Krzyż Pański noszącą? ktoby bez łka-
 nia pominał y nieuważał Iey w modleniu się pilności w rozma-
 wianiu czyłości, pamięci, dowcipu, &c. Właśnie ta pochwa-
 ła kwadruie J. W. CHORĄZYNY (:iákbyś Iey samey Święty
 Doktorze HIERONIMIE żałował:) która w 18. roku życia swe-
 go przy wielkich inlzych talentach, iakom wyżej namienił, bie-
 głość w językach procz Oyczystego z słów wyborem, Łacińskiego
 go co z więkiza, a Niemieckiego, Francuskiego doskonałą wiá-
 domość miała, *si gallicè vel germanicè loquentem audires, latine eam*
nescire putares. Y czemużecie zawistne życiu ludzkiemu fata!
 nie pozwoliły aby się dłużey świat Polski ná tak piękne w Niey,
 z natury łaski y nauki nabyte, zapátrywał dary! czemuście Já-
 śnie

Ep. 25.
 ad Paulā.
 Blezille
 Coreczki
 Rzymianki
 Si nie suchemi
 oczyma
 wspominał
 ją w 18. roku
 życia

śnie Wielmożnego ADAMA w tak krótkim pożyciu, z tą wła-
 śnie dla niego stworzoną, życia y szczęścia Towarzystką, tak
 srodze zmartwiły! Szczęśliwiznąś niegdyś była Prorokini AN-
 NO Córką Fanuela! o której czytam w Ewangelij *Lucę 2.* że
 lat 7. od pánieństwa swego żyłaś szczęśliwie z Mężem. *Et erat*
Anna Prophetissa Filia Phanuel, & vixerat cum Viro suo annis septem,
& Virginitate sua, & erat Vidua usq; ad annos 84. Tobie zaś w
 BOGU zesłał ANNO dekreta Niebieskie tylko dwuletniego z
 ukochanym Małżonkiem p-mieszkania, a na tym świecie tylko
 lat 18. życia pozwoliły! a 18. Dnia Kwietnia przeniosły Cię w
 Krainę wieczności, *decessit nudius tertius non absq; universorum ludu!*
 O Kwietniu tak powabnego Imienia niegodny! któryś dopiero
 rozwijając się Polskiej Koronie na Ozdobę, wielkim FAMI-
 LIOM na ukontentowanie, JJ. WW. PORAITOM na zafczyt,
 z ziemi zrywających wygłaził! tak jeszcze potrzeba y szacowną
 ze wśzech miar PANIĄ. *Pylia dignam florem senectū,* od lat kwitną-
 cych, od ludzkiej ubliżyłeś konwertacyi! Sprawiedliwie cię
 Rawizyusz *Mensem Neroneum* zowie, to jest dzikotyrańskim od
 okrutnego Tyberiusza Nerona swoją nomenklaturę biorącym,
 kiedyś y teraz mimo wszelkiej litości życia złotego, wieku
 kwitnącego PANI, feralne otworzyłeś kupressy! *tumulos testura*
cupressus! Zamiast lat w długi przeciąg rosnących, śmiertelne
 przysporzyłeś y otworzyłeś godziny! *Aprilis aperuisti tumulum!*
 Otworzyłeś leży grób, którey się dopiero świat otwierał! okło-
 pne wytławiłeś katarfalki! którey Królewskie y Pańskie wygła-
 dały pokoje, rozpostarłeś smutne kiry y żałoby! którey się zło-
 togłowy, którey purpury gotowały y stały! żałosne dzwónów
 rozgłosites dźwięki! którey huczne Marja y Bellony grzmieć
 miały na honor okrzyki! rozmnożyłeś ięczenia y żale! którey
 wesole applauzy, od wszelkich sprzyjać miały Stánów! Cie-
 szcie się w smutku swoim, obwinione o gwałtowne zabranie
 fata! że nie zupełną z tego Połowu odbieracie korzyść! bo w
 zmarłej CHORAŻYNY nic nie znajduiecie dla siebie, oprócz
 tego, co jest ziemi oddane.

Genes. 35. Waleczna DEBORA wychowawszy REBEKE, z powszechnym wszystkim umiera żalem, *eodem tempore mortua est Debora, & sepulta ad radices Bethel, vocatumq; est nomen loci illius, quercus fletus.* Tegoż czasu umarła DEBORA y pochowana jest &c. y nazwane to mieysce Dębem płaczu. Wydałaś y Ty w BOGU zesłał ANNO, wielkich nadziei Córeczkę LUDWINE, komuż się chowa? komu na pociechę rósć będzie? to pewnie w kwitnym JJ. WW. PORAITOW MNISZKOW Donu, ten Kwiat niewinności, ta młodociana ROZA, od ządnej krwi y Purpur czerwona, od Kandoru niewinności biaława, od natury y łaski rokoszna, *virgineas adaperita genas Rosa praebet honores,* wieńczyc będzie swego czasu nadzieie y oczekiwania publiczne? To pewnie w nadgrode niewyżałowanego odeyscia twego, aby ta jedyną pociecha, nieuspokoionemu od żalów zostanie się Oy-
 cu? (:tak iako sobie z duszy życzył tego szczegulnego zafczy-
 tu, y nayspierwszey pamiatki :) To pewnie J. W. WOIEWO-
 DZINY Babce swojej, ta Wnuczka przyjemna, aż do wycho-
 wania Prawnuczat służyć będzie? to pewnie JJ. OO. JJ. WW.

22 bliską Krwi konnexyą złączonym FAMILIOM, część znaczna
 pociechy ukontentowania, y zaszczytu przynieść? Ah! wży-
 Staius stkę, wżyskłę! opaczne fata odebrały nadzieię! Pubentesq; Rosę
 primos moriuntur ad Austros! kiedy Mátká nie długo po sobie, bo
 w Niedziel kilka bierze ją za sobą! Mátká lát ósmnástu, Cór-
 ká Niedziel ósmnástu tylko dożywży, w jedney parze idą do
 wieczności! iákby tylko dla Niey samey, iákby dla Niebá uro-
 dzona była, z Pokojów do iednego z sobą przenosi ją grobo-
 wca, Niechże to mieysce! wiecznie będzie nazwane *Quercus fle-*
 Gen. 35 tus! Zabraná tá nowa z ziemskiego PORAIU ROZA do RAIU
 Niebieskiego, tam w tryumfującym Kościele poydzie w poczet
 ozdobnego y zápachem niewinności zaszczyczonego kwiecia *Ce-*
 Columella litibus Templisq; Sabæum miscet odorem tam zápach chwały z dru-
 giemi Niebianami od JANA S wypętrzonemi BOGU będzie od-
 dawać, *decerpta dabit odorem*. Cielżyteś się prawda J. W. ADA-
 Gen. 4. MIE tym Potonkiem od BOGA Ci danym: *possedi hominem per*
 DEUM, cielżyły się FAMILIE, cielżyła się z tego, przylá-
 Cant. 2. zná Ci y życzliwa cała Prześw: ZIEMIA Przemyśka że *flures appa-*
 rnerunt in terra nostra, zakwitły pociechy w Domu J. W. MNI-
 SZKA PORAITY, które kie lyżkolwiek Oyczystej Korony, go-
 dnego Syná, wieńczyć będą chęci! á zátym publiczne, zácnych
 Domów y Przyiációt, oczekiwaniá koronować! áż oto w krotce:
 Cant. 8. *dies putationis advenit*, feralny dzień obcinania tego kwiecia nastą-
 pił. Więc równie záłosne ZIEMSTWO, tey dwoiákley straty, y
 sprawiedliwego umartwienia Twego! W. CHORAZY, ten Ci
 przezemnie powłzechny žal, wżyskłych SŁUG y BRACI, kró-
 tkim Rytmem wyraża:

*Indoleo celerem fugitiva affate rapinam!
 Et dum nascuntur consenuisse ROSAS,
 Conquerimur Cælum! brevis quod gratia Florum est.
 Ostentata oculis illico dona raptis!*

Boleiem ná tak prędki, látá bieg y szkodę!
 Ledwcé się ROZE rodzą, tracą wnet urodę,
 Skarzem się ná Cię Niebo! ná twe krotkie Dary
 Tylko oczom pokażesz, bierziesz ná Ońáry.

Zyczyłáć zá pewne tego J. W. ś. p. CHORAZYNA, ábyć
 pámiątkę y życie swoje w pięknie wydanej zostawiła CORE-
 CZCE, prosiła y życzyła od BOGA, iák niegdys owa THE-
 CUITIS Matroná Królewskiego rodu 2. Reg. 14. áby swego
 Syná szukánego ná zgubę wybawić od śmierci mogła: *querunt*
 2 Reg. 14 *extinguere scintillam meam quæ relicta est! ut non supersit Viro meo*
Nomen & reliquæ super terram, tak podobną ś. p. ANNA do KRO-
 LA Záltępów zánosiła supplikę: oto záwiśne fata, szukaia zgá-
 ścić tę LUDWINE ismierkłę moię, *querunt extinguere scintillam me-*
am! áby się Mężowi memu potomne nie zostało Imię, y część
 Krwi náłzey ná ziemi! *ut non supersit Viro meo Nomen, & reli-*
quæ super terram! ále Boskie wyroki, od których nymnieysze
 proszku álbo włoska ruszenie záwiśło, którym wśelkie stwo-
 Prov. 21. rzenie ukłón y posłuszeństwo nieuchronne winno: *non est consti-*
 tum

lium contra Dominum! iak zaśmucić tak pocieszyć potrafią. *Dominus mortificat & vivificat*, tak wyznawała Stározakonna ANNA 1. Reg 2. tak y Tobie pozostały J. W. MAŁZONKU, twoiá ś. p. ANNA, pewney nadgrody, y pocieszenia, przewidzianym y upodobanym sobie sposobem, BOG dobroć jedyna że udzielił za te umartwienia, czyni nieomylną otuchę. Miała y S. MELANIA Ep. ad B. Paul. wielkie umartwienie o którey S. HIERONIM piśze że z Mężem jeszcze, nieostygłym na mórach, dwóch razem piękney nádziel utraciła Synaczków, *calente adhuc Mariti corpusculo, & necdum humato, duos simul perdidit filios*, tak inne niezliczone pokażuią przykłady, a wszędy cierpliwość zaśluguiająca, wielbić tylko Imię Boskie rądzi, *Dominus dedit, Dominus abstulit, sit Nomen ejus benedictum*.

Job. 19. Xiążę Husseyński JOB sprawiedliwy, będąc niby nąd miarę sił swoich dotchniony ręką Boską, życzy sobie, aby żale jego więcey wiłzy iak słowa wymowne, nie tylko w Xięgę ingrossowane, ale y ostrym żelazcem na ołtowie, lub dętym chartownym na krzemieńcu wyryte były: *Quis mihi tribuat ut sermones mei exarentur in libro stylo ferreo, vel plumbi lamina, vel celte sculpantur in silice!* Godziłoby się y Twoje J. W. CHORAŻY tzy, y wrodzone Męstwo przewyższające troski dla wlekomney pamiątki, dla przykładu tak wielkiego w stanie Małżeńskim affektu y w nim izacunku pozbytego przyjaciela, wieczno trwałym rysować stylem, *ut exarentur in libro stylo ferreo*. Godziłoby się całe Xięgi smutnych Elegii, Libros Tristium z nieukoionych lamentó twoich pisać, *quis mihi tribuat, ut scribantur sermones mei*. Wyrażam ja tu Káznodzieyską prawdę, iak ciężko przenika bolesć terce twoje, wspaniałością zawsze zaśszczycone! iak nie wyrażony a tym samym okrutniejszy żal, w ięczenia bardziey iak słowa obfity, doymuie Ci do żywego! że mówić o sobie możesz, iak niegdyś Pacient Páński, *oppressit me dolor & in nihilum redacti sunt artus mei*. Teiby nie uwierzył, kto nie widział albo przynajmniey nie stylzał znaczney w kompozycyi ciętá Twego odmiany! *facies mea intumuit a fletu!* osobności unikającej od zabawnych konwersacyi: *non quiescit dolor meus*, noćy bezsennie na łzach wzdychaniach, modlitwach trawionych, *recessit somnus ab oculis meis & concidi*. żeś prawie w pułżywym od wszystkich dotąd sądzony: *& replebor doloribus usq; ad tenebras*. Jest to wielkim dowodem żalu affektu y pobożności ku zmarłey ś. p. JEYMCI Twoiey, J. W. CHORAŻY żeś nie tylko swemi y uproszonymi modlitwami, iakmużnami szczerdremi na Duchowieństwo, Kláštory, Sieroty y ubogie, pomodze LeyDufzy pragnął, iako y dotąd pilnym oto staraniem y wydatkiem nie przestajesz; Ale nad to pragnąłeś w początkach wżelkimi sposobami iakie tylko rozum ludzki podać y pojąć może, aby ją można było odzyskać, lecz Cię wyrok Boskie, w zwykłym rozporządzeniu swoim (:Cud wyiawłzy:) nieodmienne, a zwłaszcza w powszechnym zaśluzoney śmierci na cały náród ludzki Dekrecie, *quis est homo qui vivet, & mortem non videbit?* uspokoiły, y w tym pragnieniu ułatwiły. Była Ci prawda, w BOGU zesłała PANI wszystko we wszystkim, iak sam wyznajesz,

9

iesz, była Ci wiankiem różowym á bez ciernia, wieńczącym
 121 skronie Twoje, w myślach y pracach, około polpolitego dobra, o-
 około rządu we wżyskim przezornego, łódką pomocą, radą y
 Proy. 12. ulżeniem, *mulier diligens Corona Viro suo* mieyże ufnosć w miłosier-
 dziu Boskim, że Iey szacunek nie gdzieindziej poszedł *procul & de*
ult. fin. &c. tylko w liczbę Koron Niebieskich. Dopomagał Iey do
 tego przez wżyskie wżyskie dobre (: iákom inż powiedział :)
 uczynki; chciałbyś iáki náyprędzey, dożywotniego Przyiąciela
 Twego temi rękami, któremi Intryaty y szkatuły, oóhotnie ná
 ratunek Iey duży wydał, podzwignąć *ad Sancta Sanctorum*,
 masz od Niey obligacyą; wzajemnego życzenia y zá Cię prośze-
 nią, ábyś tey Chwały Świętych w spólney znią komitywie po
 długim zyciu y tym więkzych záługach, záżywał. Chciał-
 byś tym sercem, iákimś ten nieoszacowany Kleynot w tym ży-
 ciu delikatnie piáltował y drogó szacował (:lubo teraz utracony,
 z tym większą boleścią im prędzey :) áby się do Korony dostał
 Niebieskiej! życzyć wzajemnie spólnego z sobą, po przepędzo-
 nym wieku sędziwym o'adzenia, ábyś ukochany ADAMIE z nią
 w Raju Niebieskim wiekował. Wdzięcznać jest ták dowodnego
 áffektu twego wdzięczna tey usługi pogrzebowey, ná której iá
 Ep. 26 wystawienie przywodzi iészce krótki excerpt z Listu HIERO-
 ad Paulā. NIMA S. do Pamachiusza zacnego Męża, grzebiącego Paulinę Two-
 ję, iáki pisanego: *Ceteri mariti super funus conjugum spargunt violas, rosas*
lylia flore(q; purpureos, hisq; officiis consulantur. Pamachius noster san-
ctam favillam, ossaq; veneranda, elemosynae balsamis rigat, his pi-
di pigmentis atq; odoribus fovet cineres quiescentes. Iáki Mężowie roz-
 ścielają &c. Nálz zas Pamachiusz święte popioły y godne u-
 szanowania kości, balsamem jałmużn chłstych námászczá, y
 tym malowidłem y kadzidłém chowa spoczywające p. pioły. Tá
 wielka w słowach óstatnich pochwała, íprawiedliwie się y To-
 bie J. W. CHORAŻY przypisać może, bo lubo nie záłujesz
 tego co Domowi, co Stanowi Twemu y Honorowi Imion náleży,
 kiedy z ták wspaniałą równie poważną y pobożną czterechnio-
 wy pogrzeb sprawujesz apparencyą? Nie záłujesz też náyoso-
 bliwiey tego, co BOGU co Duszy ratunkowi náleży, ták li-
 cznemi Ofiarami od dnia zeyścia áż do dziś, ták rzęsiłemi jał-
 mużnami ná Kláštory, Sieroty, Uboóstwo y inżemi pobożne-
 mi wydatkami, niby balsamem skrapiasz spoczywające zwłoki,
 w BOGU zefáley Iey Mólswóley. *elemosynae balsamis rigas, his*
pigmentis atq; odoribus fovet cineres quiescentes. Wdzięcznać mó-
 wię jest tey wżyskiej usługi, wdzięcznać áffektu, w któ-
 rymś nie przerwanie (:lubo przez czas tylko dwuletni gdy BOG
 więcey nie pozwolił:) ku Niey záwłze cętował, Teraz Ci przy
 zupełnym dziękczynieniu zá wżysko óstatnie przezemnie po-
 żegnanie czyni, y ten Ci Memoryał to óstateczne zostawia no-
 tabene:

e

Meminisse perseveres, Lugere desinas.

Zacharia 12. Wielkie tám lámentá po całej ziemi, po
 Familiach Pokoleniach y Domach wyrażá Prorok, *Et planget*
terra familia & familia seorsim! Nie szukam iá ani Ziemi Iudzkiej,
 ani czátow y mieysc, w których te zájęzczzone słyhać plan-
 kty.

*Restart reszcie do końca
 arkusza.*

kty. Słychać ie tu y w Polskich odległościach po JJ. OO. JJ. 125
 WW. DOMACH y FAMILIACH, *plangēt terra Familiae & Fami-*
liae seorsim. Słyszę iá nayıpierwizy odgłos w JJ. WW. POTO-
 CKICH Domu, w którym im więcej Serc umyślów y Godnych
 Osób, dzielących ten żal między siebie, znajduię, tym liczniej-
 szy zbiór kondolencyi y lamentów słyszę: *At Domus Interior,* *Virgilium*
gemitu miseroq; tumultu Miscetur, pœnitusq; cava clangoribus ades u-
lulant. że tá Ich PILAWY wielkich nadziei y powszechnie-
 chnego dla wszystkich ukontentowania Latorośl impetem fatal-
 talnym odcięta, *præcisa est vita mea, & dum adhuc ordire suc-*
cidit me. Widzę w tym Domu odmianę Prześw: PILAWY że się 125
 staie, iáko Drzewo zaśzczepione przy też powodzi *quasi Lignum*
quod plantatum est, secus decursus aquarum. Staie się teraz obłzerną
 materią żalów, y które tylko ieſt y było od wieków do Het-
 mánſkich Buław do pierwizych Krzesł w Senacie, do pier-
 wizych w Koronie Ministeryów sposobne część lego idzie teraz
 ná śmiertelny Kátáfk. Dom ten którego pochwałami obszerne
 Kronikárzów y Pánegirystów Foliały nápełnione: że *Capitolia sto-*
liis, Imperium mancipiis, arces armis, aras, auro, Theatra triumphis, fe-
stos gloria, pœtora Civium amore impleverunt. Dom ten którego ieżeli 125
 chcelz wiedzieć Rodowitość: *Genus admotum superis, summumq; per*
altos attingebat Avos Cælum. ieżeli lego świątobliwość widzieć, mo- 125
 żnámu przyznać, co Neoteryk nápiſał, *si prisca vetustas prodigium*
pietatis, in hac illustri videret Progenie, nollent alios neq; Tempa Qui-
ritum Pompeios, Sanctosq; Joves. Kończąbym mowie moiey nie
 znalazł *Longa mihi series esset nectenda modusq;* gdybym miał Sła-
 wę zupełną, ciągnące się od wieków zaśzczyty, pierwsze w tym
 DOMU, JJ. WW. POTOCKICH prawie ząwsze dziedzicznym
 prawem goszczące Honory, nieporównane ku BOGU, Máiełtá-
 tom y Oyczyźnie zaśługi, nieśmiertelne z tylu nieprzyiációł Ich
 heroicznym Męstwem odbierane tryumfy, Wielkie Oboiey Płci
 od Antenatów spływające y sobie przyrodzone cnoty wyliczać;
 jednoby było co niezmierne Dziełopisów y Chronologów volumi-
 ná, w krótkim chcieć zamykáć wierszu, álbo nową z Home-
 rem uczynić Iliadę, za którą stánie iednego POTOCKIEGO
 Imię, iákie *Orbis Polonus veneratur & amat.*

DOM mówię ten który ząwsze tryumfów y wesółych pełen
 odgłosów, w tym czasie żałosne tylko odbiia echo: *fletu concus-* *Virgilium*
si animi, mœstusq; per omnes, it gemitus. Brzmi daley fatalny od-
 głos y po inſzych, bliską Kolligacyą złączonych JJ. OO. JJ.
 WW. FAMILIACH: *plangent Familiae & familiae seorsim.* Co nie-
 glys ANDRZEY ZAŁUSKI, Xiążę Biskup Warminſki, Wielki
 z Dzieł, Ust y Piora, wieku swego Senator, o owey sławney
 wieku tegoż ANNIE POTOCKIEY nápiſał Lib. 2. Hist. można
 y o Tobie w BOGU zezła ANNO z POTOCKICH MNISZKO-
 WA, mowie: *quid quid Magni Nominis in Polonia & Lithuania*
invenitur, Consanguinitate & affinitate complexa es. Cokolwiek Wiel-
 kich Imion &c. Pokrewieństwem y Powinowáctwem zámknęłás
 w łobie, á zátym bydz niemoże, żeby ten żal, z okazji śmier-
 ci Twoiey tak wczesney; tak nieodżałowáney! tylu złączonych
 dochodzić y przenikać niemiál DOMOW. Piękną znalazłem
 D pochwałę

12. pochwałę ELZBIETY Xiężny Trauzonli, pogrzebowym piorem
 Awancyna opisaną: *quot Virorum Illustrum Nomina, tot agnomina
 heroica politicaq; virtutis, precipuis quibusq; Ducum Comitum Principum
 Familiis consanguinitate inserta, sed hac quidem illustrissimi sanguinis
 prerogativa non alio nomine gloriabatur, generosa Indolis Illa anima,
 quam quo BOLESLAUS olim IV. BOLESŁAI III. Poloniae Regis
 non degener Filius, pendulam de collo suo Genitoris Imaginem adorans,
 se ad premenda Majorum vestigia excitabat hoc dicto: absit o Pater!
 ut a me unquam, indignum aliquid Regio Tuo Nomine statuatur.* Co
 ná krotsze sensu Polskiego wyrażenie zbierając, zamykam to w
 krotkiej narratywie: że ta Xiężna ELZBIETA, od wielkich
 Antenatów swoich Xiążąt, Grafiów, Chrabiów, nie inszą szczy-
 ciła się procedencyą; tylko przez naśladowanie ich cnot, zaśług,
 y pobożności, właśnie czyniąc przykładem BOLESŁAWA IV.
 Krola Polskiego noszącego ná pierśiach Portret Oycá swego y
 mówiącego: broń mnie Boże! abym kiedykolwiek miał co czy-
 nieć niegodnego Imienia Krolewskiego. Podobnym iák tá Xię-
 żna móglá się zawsze zaśzczycić naśladowaniem dobrego ś. p.
 J. W. CHORAŻYNA. Nosila nie tylko w krwi, ná sercu, ale
 w cnotach, charakterze dobrym, y zacnych przymiotách swoich
generosa indolis Illa anima wielkie Predecessorów swoich kwalitece
 y szlady. Nosila żywy cnot Portret, Rodzonych Wujów swo-
 ich *Ducum de Kozielsko*, TADEUSZA y IGNACEGO OGIN-
 SKICH, pierwłzego KASZTELANA Trockiego, drugiego
 MARSZAŁKA Wielkiego W. X. Litt: szczęśliwie teraz, á day
 BOŻE długowiecznie Oyczyźnie y Senatowi żyłacych. Wyrá-
 żała ná sobie przyrodzone cnoty y własności wspaniałego umy-
 śłu, przez bliską partycypacyą krwi tak Oyczystej iák Mácie-
 rzystej z JJ. OO. JJ. WW. LUBOMIRSKICH, przez ś. p. CHRY-
 STYNĘ Babkę swoją rodzoną, daley XX. CZARTORYSKICH,
 RADZIWIŁŁÓW, MNISZCHÓW, SAPIEHOÓW, BRZOSTO-
 WSKICH, POCIEJOÓW, PACÓW, WOŁŁOWICZÓW, PIAT-
 TERÓW, BRANICKICH, RZEWUSKICH, BIELINSKICH,
 MAŁACHOWSKICH, WIEŁOPOLSKICH, KALINOWSKICH,
 KOSSAKOWSKICH, OPALINSKICH, CETNERÓW, WIEŁO-
 HURSKICH, KACKICH, SUŁKOWSKICH, &c. y wielu innych
prima gloria & dignitatis Imion. Wyrażaia też wzajemnie y te
 wszystkie z osobna FAMILIE, żałosną kondolencyą nád ley,
 zeyściem *planget terra, familia & familia seorsim*. Coż dopiero
 mówić? o zmienionej dla wspólnego żálu JJ. WW. PORAITÓW
 ROZY, oto *color optimus mutatus est*. Słyszę iá zagęszczone ná-
 rzekania y głosy tylu złączonych JJ. WW. FAMILII, że *conversi
 sunt dies votorum nostrorum in lachrymas*, dni nášzego życzenia w
 łzy się zámieniły. Nie te były pragnienia, nie te wotá y oczę-
 kiwania publiczne. Biorą na siebie część żálu, blisko skolligo-
 wane Imioná JJ. WW. OSSOLINSKICH, BIELSKICH, CHAR-
 CZOWSKICH, SIEMINSKICH, HRABIOÓW TARNOWSKICH,
 ŁOSIOÓW, BORZĘCKICH, ZŁOCZEWSKICH, ROSNO-
 WSKICH, WĘZYKÓW, LIPSKICH, KONARSKICH, SKAR-
 BKÓW, OZGÓW, SOKOLINSKICH, MORSZTYNOW, STA-
 DNICKICH, OTOCKICH, LESZCZYNSKICH, HUMNICKICH
 WOLSKICH, NAHUIEWSKICH, GUMOWSKICH, ZIELON-
 KÓW

Zachar.

12.

Thren. 4.

KOW, &c. y wiele innych pierwszego w Koronie, Xięstwach 127
y Ziemiach zaliczytu Prozapij, *planget terra familia & familia
seorsim*. Włec gdy czynicie folgę strapionego J. W. CHORA-
ZEGO sercu, zgromadzone do kondolencyi, zgromadzone ná
ten Akt czterechdniowy JJ. OO. JJ. WW. FAMILIE gdy inſi przez
łaskę, inſi przez ſzacunek przyiaźni, lub krwi konnexyą, po-
włzechnym ſmutkiem dzielić ſię raczycie, á zgromadne do BO-
GA zanoficie proźby, czynię iá Wam zupełne wdzięcznoſci o-
ſwiadczenie.

2. Reg. 2. Wyraża Pilmo Boże, że tam ſtarozakonna AN-
NA, coſ mowiła, á głoſu ley bynaymnicy nie ſlychać było:
loquebatur ANNA in corde ſuo & vox penitus non audiebatur. Czy-
ni do was wſzyſtkich Przemowę y ſ. p. ANNA CHORAŻYNA,
mając prawda ſmiertelną pieczęcią już uſta zamknięte, ále ſerce
ley w BOGU żywe, oſwiadcza wam przezemnie, w poſpoli-
toſci y z oſobna przyzwoite pożegnania y dziękczynienie. *Paręgnanie
pożegnane*
A naprzod po pożeguanu y wyżej zoſtawionym Tobie Nayuko-
chabſzy Mężu J. W. CHORAŻY NADWORNY KORONNY,
oſtatnim notabene, że *meminiſſe perſeveres lugere deſinas*, przyſtę-
puie do inſzych. Ale pozwol mi w BOGU żyjąca PANI prze-
rwać Twoy dyſkurs y te żałoſne ktore náſtąpią walety. Zano-
fzē iá Tobie pierwsze od opuſzczonego J. W. ADAMA Twego,
pożegnanie! Już ſlyſzał od Ciebie włożoną obligacyą; że *me-
miniſſe perſeveres*, ktorą y ſwoiey ſzczerey chęci przez tyle do-
wodow wyprobowaney, y z Twego roſkażu nieomylnie zacho-
wa, bo mu pierwey *lachrymæ deerunt quam cauſa dolendi*. Moim
záſ y publicznym zdaniem ulżyć by tego ciężaru pamięci godzi-
ło ſię! bo iáko przez ſwoie pożyte (ah ſzkoda że dwuletnie
tylko!) uczyniłaſ go wielorako ſzczęſliwym, y zupełnie przy-
troiſtym Twym Krzyżu błogoſławionym, ták teraz ſmierci ſię
rownaiącemi żalami obciążyłaſ go aż do zgonu życia że *gemet
ſub pondere crucis*. Przyimuie iednak ſłodko, ten włożony ná ſie-
bie obowiązek, z dziękczynieniem Ci, zá twę wſzyſtkę dobro-
czynnoſć y dozgonnie ſwiadczony áffekt, przyrzekałac ná zá-
wſze że *Noſtros nec funus rumpet amores*, á iáko Cię przez ten
czas krotki ſzacował y ſzanował żyjącą, ták z ſercá y pamięci
lego, po wſzyſtkie dni y lata, y ná tę reſztę żalem ſkolátane-
go życia, nie wypadnieſz, poki do wſpolnego z Tobą nie bę-
dzie miłoſciwie dopuſzczony widzenia y wielbienia P. BOGA.

Składa naypierwsze dziękczynienie u Nóg Twoich. J. W.
WOIEWODZINO Wołyńſká, MATKO y DOBRODZIEYKO
żeſ ley z życiem przyſtoyne wychowanie dała, które ſię BO-
GU podobało y ſwiátu, á przy oſtatnim pożegnaniu dziſiey-
ſzym, życzyć od BOGA tyle łáſk! ile on dáć może, życzyć
tego wſzyſtkiego, ile pragnienie Twoie obiać, ile Cię ná dłu-
gie wieki zdrową, uſzczęſliwić z całym Domem może, o co
przed Tronem Boſkim ſupplikować obligue ſię wyrażniey.

Zámilczec y Tobie obligacyi nie mogę J. O. MCia PANI
KASZTELANOWA Krakówſká HETMANOWA Wielká Ko-
ronná,

ronną, PANI wielkimi przed Bogiem zasługami, rozumem, powagą, largicyą, y innemi przymiotami z nayprzednieyszymi Polkiego świata Heroinami porownana, którąs wiele dowodów łaski affektu y szczerego przywiązania do ś. p. CHORAŻYNY miała, żegnając Cię przezemnie przy podziękowaniu, za ten cały affekt, życzyć z Niebą, tyle ukontentowania y sukcesów, iakie Cię pierwszą w Koronie Pania, zdobić, cieszyć, y w naydłuższe lata zewsząd szczęśliwą zachować mogą.

Wam cześć osobliwsza należy JJ. WW. WOIEWODZTWO Kijowscy, mam z relacyi, iż Was prawie za drugą Matkę považała sobie ś. p. CHORAŻYNA, więc gdy tey wdzięczności, iaką dla Was zawsze w sercu chowała, zaśzłe fata nie dozwoliły, Iey skutkiem y laty wykonać, bierze ją z sobą w krainę wieczności. Teraz tylko przy ostatnim pożegnaniu życzy Wam serdecznie, aby z tych lat nawet, które Iey są skrócone, BOG Wam przyczynił obficie: *Et de meis addat Jupiter annis*, abyście przy iasniejącym w Oyczyźnie, cnotą, zasługami, y sławą Honorze Waszym, z pomnożeniem tym większey sławy y fortuny, zapatrywali się na Wnuki y Prawnuki. Wyznaie Wam równą wdzięczność y sam opuszczony J. W. CHORAŻY, za ten Kleynot, który w Domu Waszym odebrałszy, równo z swym życiem szacował, y lubo z woli BOGA dopuszczającej tak ciężkiego umartwienia, má sobie ten szacowny Depozyt odiy, a ztąd nieuleczoną ná sercu zostawioną ranę: *Mærens inconsolabile vulnus, mente gerit tacita lachrimisq; absūmitur omnis*. Zachowuie iednak y mieć będzie tego szczęścia swego niewygaśłą pamięć:

*Quam vivam tenero gestabam pectore Sponsam,
Hanc fundam æternò cordis amore feram.*

Którą żywą pieśczenie Mátzonkę piastował,
Tę zmarłą w żywym sercu, wiecznie będę chował.

Winnym się przytym sądzi Wam wiecznego odślugiwania y wdzięczności.

Przystępuie miánowicie do Was z pożegnaniem y uniżonym affektem JJ. WW. KASZTELANIE Trocki y MARSZAŁKU Wielki W. X. Litt: Wujowie y Dobrodzieie ś. p. Siostrzenicá Wasza CHORAŻYNA, a na dowód tego które dla Was uszanowanie miała, ná dowód szczerego do respektu Wászego przywiązania, ná dziekczynienie za łaski, życzy Wam iedynie: abyście żyli dotąd szczęśliwie, aż dosyć BOGU dosyć Májestatom, dosyć Senatowi y Oyczyźnie dosyć sobie samym żyjąc, sami pragnąc będziecie przenieść się do górnego Królestwa.

Stáiecie się pierwszemi uczestnikami żalu Nayukochání BRACIA y SIOSTRY Rodzone, oddaie Wam szczerzeżyczliwa SIOSTRA ostatnią waletę, y ten memoryał w sercach Wászych zostawia, iak niegdyś KAROLINA TERESSA Córka Xiążęciá Sabaudyi

baudyi *Imaginem vite mee relinquo vobis*, zostawiam &c. ten niech będzie wyryty w pamięci Wálzey, nie zátarty w áffekcie, nie zapomniány w pobożnych intencyách y modlitwách. Zyćie ku Chwale Boskiey przykładnie, ku pocieszce J. W. MATKI długowiecznie, ku ozdobie DOMU pomyślnie, á dopełniycie lát y oczekiwania mnie uiętych a potym życzy sobie ;obáczenia z Wami w wieczney chwale.

Zánoś y do Was z zupełnym życzeniem y respektem pierwsze ieszcze pożegnání y dziękczynienie, pierwsze Senátu y Domu Filary, JJ. WW. WOIEWODOWIE Poznański y Bełzki, niepozwoił BOG Dobrotliwy, áni przez siebie, áni przez Sukcesorkę Iedynáczkę swoję, áby Wam tu służyła, áby Wasz honor (: y z Mężem równie z nią obowiązany ná záfwe :) wraz piástowała. Niechże sam BOG piástuje y Rodowitey PILAWIE wieczne błogóśławieństwa przyłącza: *Annetaq; Cruci trina solaria mille.*

Nie odłącza y od Was pożegnání submissyi y szczeręgo życzenia JJ. WW. BRACIA Stryieczni Rodzeni y SIOSTRY, Dziękuiąc Wam JJ. WW. CZESNIKU Koronny y KASZTELANIE Lubaczewski. Dziękuiąc y Wam JJ. WW. KASZTELANOWA Kámieńska y STAROSCINA Szczerzycká. Dziękuiąc partykularnie y Tobie J. W. PODKOMORZYNO przeszła, á dziś już szczęśliwie KASZTELANOWA Lwowska SIOSTRO y Uczęśtniczko powszechnego żálu z J. W. CHORĄZYM :) zá wszelki respekt, przyiáźń dobrą y przychylnóść, á iáko wiele zá żywotá Wálzego odbierała áffektu, tak wiele sobie y po śmierci w łercách Wálzzych pamięci, w pobożności Wálzey pomocy zákłáda, życząc Wam od BOGA, podzielonego ná osobny dlá káżdego honor y fortunę szczęścia, z hoynym błogóśławieństwem ná złote potomstwo.

A gdy iuż do cáley bliższej J. O. J. W. FAMILII z respektem y życzeniem, wyraża przezemnie pożegnania. Wyraża y y Tobie wdzięczność J. W. POSLE Lwowski, ná blisko nástępuiący Seym Walny Warszawski, MCI Pánie MNISZKU, STAROSTO Przystański, wczorayszy zacny Oratorze, któryś *florido & eleganti stylo* w pożegnaniach od NIEY uczynionych, *animos audientium coronasti*. Dziękuię oraz wszystkim IchMciom, z łáski, z konnexyi, pobożności, lub iákiego obowiązku zgromadzoným wízelkiego Stánu Gościom, ná tę ostatnią usługę Chrześciańską, zá którą iá Wam owe słowa pełne błogóśławieństwa Boskiego, przy podziękowaniu wyrażam: *Sitis benedicti á Domino, quoniam eandem gratiam, quam præbueratis vivæ, servatis & mortuæ.* Ruth. 2

Teraz záś nayosobliwiey y naypierwey w BOGU zesła CHORĄZYNA zniża się do pożegnání Twego z pełnym ulánowania y wdzięczności wyrażeniem J. W. MCI Xięże BISKUPIE PASTERZU NASZ *zelo exemplo pietate consilio*, arcydobrym równy, wybrana niegdys Owieczká Twojá, srodkieh przykładów dlá siebie, á dowodów przychylney cátemu DOMOWI łáski Twoiey doznáwáiáca záwfsze, zniża się mówię, z podziękowaniem zá przeszłe łáski, á z prozbą o przyszłe, ábyś Iey ~~to~~ od-
Woiuiącego Kościoła y Owczarni Twoiey z Boskiego rozkazu odwołáney; instancją modlitew Twoich, dopomógł przyiściá do tryumfuiącego Kościoła. Niechże to BOG mióślierny zda-
E rzy,

rz. aby iak niegdyś Levitici 23. gdy Kapłan snopową Ofiarę przy-
m wał y podnosił, przyjmował ją zaraz y P. BOG za lud swój:
*fretis manipulos spicaram, primitias messis ad Sacerdotem qui elevavit
fasciculum coram Domino, ut acceptabile sit pro vobis.* Dayże Boże!
abyś J. W. OFFICYANCIE, przy Pąńskiej Ofierze podniósłszy
Ciało Pąńskie, podniósł razem y Duszę ANNY, a lud wszystek
rzecze za tobą Amen. Pomogłeś Iey do tego, przytomny wczó-
ra na Pąńskim Ołtarzu y Ty J. W. MCI Xieże BISKUPIE Inflan-
cki, a szczęśliwie już nominowany KOADIUTORZE Kujawski,
dlá twych zasług na wysokie w Senacie y Kościele Bożym Krze-
śta przeznaczony INFULACIE, któremu, za łaskę, fatywę y
kompassyą, *sit salus honor & gratiarum actio perennis.*

Należy y Tobie podziękowanie J. W. MCI Xieże *Ritus Uni-*
to - Graci BISKUPIE Przemyński y Samborski, Pastterzu doskoná-
łości y cnotami piorem Doktora Narodów w Listach *ad Tymoth.*
& *Tit.* dlá INFULATOW opisanemi, chwalebny, który na ten
Akt Solenny y sam z Ofiarą Pąńską, y z licznym twym Ducho-
wieństwem stawasz. Dayże Boże! aby zebrana Ofiara PRZEWIE-
LEBNEGO DUCHOWIENSTWA, którego tak wiele przy Oł-
tarzach Pąńskich do ratunku Duszy stąnęło (: między którym *e-*
mines y Ty J. W. MCI Xieże BISKUPIE Taneński SUFFRAGA-
NIE Przemyński, *Vir de Ecclesia DEI & scriptis & factis & annis*
meritissime :) za co partykularnie Tobie y wszystkim w BOGU ze-
stała PANI, wdzięczności wieczney oświadcza submissyą, aby
mówię Iey Duszę podniósła do wieczney chwały, a my wszyscy
dołożemy Amen. Jużem słowo ośtátne powiedział Amen, któ-
re niech będzie pierwszym końcem mowy moicy y Wálszego tu
Zgromadzenia GODNE AUDITORIUM. Miałam tę, którey się
rozumiem domyslać, reflexyą nad wszystkich nas śmiertelnością
y tycią krótkością: namieniałam tylko krótką Neoteryką przestro-
gę *Contremisce mortalitas! etiam terrarum Dea moriuntur.* Lękać się &c.
Lękać się każdy y bądź zawsze gotowym, bo dnia ani godziny
nie wieśz sam CHRYSSTUS upomina *Matth. 25.* Bądź mówię na
każdy moment gotowym, bo iak nad śmierć nie masz nic pe-
wniejszego, tak nic niepewniejszego nad śmierci godzinę: *sicut*
S. August. *morte nil certius, ita hora mortis nil incertius* Wielki AUGUSTYN
konkluduje.

A my zanieśmy w krótkich słowach pokorną supplikę do
Mátki miłosierdzia *Reparatrix humane salutis* iako Cię nazywa
Święty ANZELM, zbawienia nášzego jednowładna Protektor-
ko, bez zniázy Poczętá Wielkiego BOGA Mátko MARYA nie o-
puszczay nas, nie wypuszczay z Twoiey Opieki ANNY y ADA-
MA ná wieki. Zanieśmy krociuteńką prozbę, y do Wodzá Puł-
ków Niebieskich, pierwszego Ministra Boskiego MICHAŁA Sw:
Oycá s. p. Chorążyny Pátroná, a nas wszystkich przy zgonie O-
brońcy. Naywyższy Zástępów Niebieskich Chorąży S. MICHA-
ŁE (iako Cię Kościół Boży tytułuje :) stawże Duszę CHORĄ-
ZYNy w iáśności Świętey: *Signifer Sanctus MICHAEL represen-*
tet eam in lucem Sanctam. Amen.

Omnia in Laudem DEI fiant. ex 1. Decret. c. 1. de Off. Cust.

~~~~~

IMPRIMATUR

VENCESLAUS HIERONYMUS de Bogusławice SIE.
RAKOWSKI, Episcopus Premysliensis.

mhh.

M.

2.11.13.